

PTUJ, 27. februarja 1932

Cena malim oglašom: Vsaka beseda Din 1 in — 50.
V črnatne objave po dogovoru.

Premisljaj ta teden
globokost in resničnost sle-
dečih rekov, cit. tov in gesel:
„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujčevi peti.“
„Sloga jači, kesloza tlači.“
„Odprj srce, odprj roke, otiraj
bratovske solze!“
„Ni vse zlato, kar se sveti!“
„Svoji k svojim!“
„Kmet je siber države.“
„Vera v Boga in narodna sloga!“

„Ni vse zlato, kar se sveti!“

(Kako si naši čitatelji razlagajo naša gesla?)

Zares bogata vsebina je v tem zlatem reku in globoka življenska močrost je njega nazorna vsebina! — Dobili smo več sestavkov v tem predmetu, zato prinašamo le odlomke, da se niko nuri ne zamerimo; kajti veliki krog naših čitateljev je baš tako zamerljiv, kakor ženska, če razpravljajo njenih letih.

Ker smo vsi ljudje pod kožo krvavi in nagnjeni po naravi k raznim slabostim in tudi krepostim, bodo različna mnenja naših sodelavcev prav verno zrcalo mišljenja naših čitateljev. Po pravilu glas ljudstva je glas — božji. Glas ljudstva je glas božji — (vox populi, vox dei). Po tem pravilu objavljamo na kratko v izvlečkih sledeča mnenja:

1. Kmetovalec Štefan K. iz Dravskega polja piše: „Bil sem v vojni, kakor stošči drugi Komandirali so nam ljudje z zlatimi zvezdami na zlatih ovratnikih. Jaz sem sem se dokopal do ene na slavnějšíh „sarž“ (činov), ki je bilo označena z rdečim trikotom na klesnem rokavu. Bil sem gospod gospod... Ako bi vojna trajala da je sin bi ne prišlo do demobilizacije, bi pozabil na grunt, ženo, otroke in — dolgove in s tem rešil problem reparacij, krize, vojne odškodnine: in posteljene politične mešetirine. Bil sem prideljen finemu gospodu, ki je imel na zlatem ovratniku zlate zvezde, in prva zfata odlikovanja doma pa je bil zlati ženo in zlate otroke, na Dunaju pa svojega svetlega cesarja, kronnega z zlati krono, odetega v zlati plašč. Moj gospod je bil ves zlat. Od pete do temena. — Gorje onemu, ki bi se mu kedaj za ušesi bolisi službeno ali zasebno! Meni se je to zgodilo nešteto krat. Enkrat me je poslal v blaženo zaledje s poveljem, da naj prinesem njegovi „gospoj soprogi“ zavitek s tazo, pod katero bi celo afriški velblod omagal. Dobrosrčen, kakoršnega so me stariši spravili na svet sem vzela s seboj tudi slike žensk, o katerih sem mislil, da spadajo v krog zlate družine njegove ekselece, gospoda generala. Pa sem odrinil tjakaj. Z veseljem sem razkazoval vse dobrote s fronte in tudi slike... Spoznal sem takoj, da sem neroda vseh nerod, pravi slovenski nerodnež; kajti zgodilo se mi je nečuvno; dobil sem snovi za prav obširen roman, za katerega bi se trgala javnost. Hvalabogu, da nisem pisatelj, sicer bi se prišel med zlate zvezde slovenskih slovstvenih in moralnih zvezdnikov! Takrat sem spoznal prvič resnico reka: „Ni vse zlato, kar se sveti!“

Dobil sem „Einzel“ potem pa — fronto in tam „zlato“ svetinjo, ker sem slučajno v pijanosti („ruhmreich“) sprožil mine, ki so pognale pol jarka s spečemi Italjani v zrak... K čemu mi je podrgalo kos anonimnega debla pod križem. Prišel sem v bolnico, kjer so mi slovesno izročili „zlato“ svetinjo, za katero pa pri zlatarju doma nisem dobil niti 5 kron! —

2. Blivši narednik pri nekem avstrijskem polku A. P. je moral ob priliki obiska cesarja Karla s častno četo v zaledje bliu Kostanjevce. Iz avtomobila je vstopil „On“, naslednik „apostolskega veličanstva“ in predelal s svojo spremstvo častno četo „Ko se je prigugal do mene (A. P.)“ tako piše naš prijatelj“ je s svojim čelom zadel ob moji prebejski nos ter me nagooril: „Sie Herr — Kadet, mein tapferer Sohn“... (Vi g. kadet, moj hrabri sin). Malo pomamljen od čudoitega vonja, ki je izhival iz ust „apostolskega veličanstva“ sem delal ponižno, da nisem kadet... Pa me je nahrulil eden adjutantov „nieg. apost. velič.“ — tudi z zlatimi zvezdami na zlatem ovratniku: „Halten sie's Maul, sie!“... (Držite gove vi... Poslušno sem ubogal, kar je dolžnost vsakega vojaka, ki je moral biti iz edno vesel, da je smel pustiti doma po feg poleg bolnih starišev, umirajočo ženo in troje neboglenih otročičkov brez varstva samo zato, da ga bo nekdo mrtyega vpisal v „Zlato knjigo“. — In še več bi povedal pa je bolje, da končam“...

3. Podobno pišejo še tleje dopisniki. — Ker pa so ti vojni spomini kljub svoji pestrosti vendarle enostranski, se ustavimo pri poročilu kmetičkega dekleta iz — mesta. Katko in jedrnato četudi ganljivo izpoveduje sledeče: „Globokost gornjega pego, ora sem občutila ne le na listni koži, ampak tudi na lastni — usodi. Neki gospod (proketo naj bo njegovo ime!) zelo uglednaga položaja me je zapeljal. Se-le sanje, na katero sicer nič ne dam, so mi razodele, da je ostudnež družinski oče... Posrečilo se mi je, najti njegovo soprogo, kateri sem vse natančno razodela. Ganična mi je rekla — od mene požavestno, od svojega moža zavestno prevarana žena: „Ivanka; nimam vam kaj zameriti in tudi ničesar odpustiti... Otroke dajte meni in nikomur o tem ne pripovedujte! V življenja pot pa si zapišite: „Ni vse zlato, kar se sveti!“ — V očeh plemenite gospe A. pa so se zaškrile

solze, lepše od najdražjih biserov na dnu morja. — Oprostite, da neham s to povestjo. Moj Janko že hoji v šolo in je prepričan, da in v osebi od svojega „zlatega“ soproga prevarana gospa A. — svojo zlato mamico!

4. Učitelj A. M. razpravlja o globokosti gornjega reka z ožrom na dobo krutih grajščakov in trpljenje tlačanov. Brezpravna raja se dolgo ni zavedla, da ni vse zlato, kar se sveti. Pozna pokolenja, ki še danes živijo, imajo ourovane hrbtenice in so okužene od hlapčevskega duha. Lepo si pravično je, spoštovati oblast, a pred nadutostjo se klanjati je malikova stvo in ponižanje dostojanstva človekovega. Posledice suženjske miselnosti imajo svoje ceuce v prvi današnje generacije. Na nas je, da vzgojimo zarod sokoljega pogleda, kremenitega zračja, ponižnega srca tudi v ljunaških poživih. Mnogo dela čaka naše vzgojitelje, ki bodo mnogo zla zagrešili, ako bodo

mračni kazali same „fate morgane“, bajke o zlatih zakladih, „Potemkinove vasi“ in brezidejni trup cenenih filmov, ki ubi ajo proračuneno v mladem srcu staj zlate čistosti, svetost resnično zlate svobode, čar zlate vere v lastno dostojanstvo, moč zlatega upanja na velike čise in misterij zlate ljubezni do vsega velikega, lepega, resničnega in — večnega! —

Tako se vrsti mnenje za mnenjem po pravilu „kolikor glav, toliko misli.“ Vzeli smo se najznačilnejša v svrhu ustvaritve enotnega zrcala mišljenja naših ljudi. —

Poganski lik zlatega teleta je žalibog osnova današnje civilizacije. Mnogi so poznali varljivost zlata, tudi pravega. Zlati kipi so odraz našega sferila. Zunanost je vse, vsečina nič in venčar je narobe resnič! —

Uramo, da smo se misli mnogim zapisali v srce. Naj obrodijo zaželjen sad!

♦♦♦♦♦

Vrh gore se je sprožil kamen in postal plaz . . .

Ko smo v zadnji številki objavili navidezno nedolžen dopis, nekaj spomin na žalostno dobo nasilnih rekvizicij in nacionalne inkvizicije nismo v svoji skromnosti niti sanjali, da bo predmetni dopis razun pri Sv. Barbari v Halozah, odkoder je izšel, našel kaj odmeva. Čim je list izšel, smo prejeli sledeče Pismo iz Prlekije: V zadnji „Narodni Slogi“ pišejo od Sv. Barbare v Halozah zanimive medvojne spomine, ki se tičejo v prvi vrsti nas starih invalidov-srbofilov. Tudi nam v Prlekiji se ni takrat nič bolje godilo, ko nam je tistični visoki gospod preiskaval naše srbofilske ledvice po načinu takratne visoke avstrofilske aristokracije. Peli smo v gostilni v nekem večjem selu domorodne slovenske pesmi in seve, ne samo občina, tudi žandarmerija je mogla poseči vmes, ker je šlo zato, da se pristni Nemci v selu ne razburijo in temu primerno pred slovenskim petjem zaščitijo. Neki tak pristni, danes že stari srbofil (brez odikovanja) je bil pozvan pred strogega gospoda, da se zagovarja za svoje srbofilske grene. Vs i govori niso pomagali nič. Pred divizijsko sodišče pridet, mu je zabrusil hudi gospod v ob az. Mar ne znate, da je vaše sefo nemška naselbina in vi se držnete v sredini nemškega sela izzivati Nemce s popevanjem slovenskih pesmi? Odgovori mu ves skesan slovenski grešnik: „Gospod, pravkar prihajam od divizijskega so-

dišča v Gradcu, kjer so me temeljito preiskali in so mi rekli, naj se zaenkrat odpravim domov. „Gospod stopi k telefonu in zakliče:“ „Hallo, Divisionsgericht Graz!“ Stimmt das, dass N. N. dort einvernommen und nun freigelassen wurde?“ „Stimmt“ se glasi odgovor, nakar je gospod slovenskega grešnika s primernim poukom, da se naj poboljša in varuje pred slavofilstvom s hudim obrazom odpustil. Temu grešniku — že takrat invalidu — so oblekli vojaško suktnjo; potikal se je ves čas vojge po vseh kotih Avstrije in konečno se je le vrnil ubit na duši in telesu. Danes životari, kot drugih tisoče in tisoče, ki so nekaj žrtvovali svoje ideale za slovensko stvar. Pozabljeni so ti možje za vedno! In vendar bi Slovenija brez teh idealnih mož ne bila današnja Slovenija! Ako bi ti pozabljeni in nekaj zatirani slovenski borci znali, kaj jih čaka, bi bilo za nje pač bolje, da bi že nekaj se dali prekrstiti iz „Savla v Pavla“ in bi danes lahko zavzemali prav odlična mesta. In če bi tudi svetovna vojna izpadla v prid Nemcem bi ti „Savli in Pavli“ ničesar ne izgubili. Nasprotno bi se njim lahko zgodilo, da bi si zaslužili visoka odlikovanja. Stari borci — možje na svojem mestu — nikoli in nikdar takega nemškega odlikovanja ne bi sprejeli in še manj nosili. Pika! Gospod urednik! Sedaj pa nam še Vi povejte, kako ste Vi